

Nepůvodní dřeviny

ŠKOLNÍ KALENDÁŘ 2025/2026

Vážení pedagogové,
kalendář, který, jak doufáme, bude zdobit vaše učebny, má za cíl přiblížit žákům svět nepůvodních druhů dřevin v českých lesích, parcích a městech. Dvanáctka představených dřevin reprezentuje druhy známých i neznámých, listnatých i jehličnatých stromů pocházejících z různých koutů zeměkoule, kterým se v našich podmínkách daří. Úkolem kalendáře je především ukázat, že v případě správného pěstování těchto dřevin je jejich přítomnost v ekosystému přínosem, ačkoli jsou některé z nich právem považovány za dřeviny s invazním charakterem.

Na každý měsíc jsou pro žáky připraveny dvě aktivity, které mohou vypracovat samostatně nebo ve skupině.

Texty i aktivity byly zpracovávány s ohledem na podporu v rámci výuky vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a jeho svět a Člověk a svět práce.

Na viděnou v lese se těší
Vaši lesníci

KAŠTANOVNÍK SETÝ

KAŠTANOVNÍK SETÝ pochází pravděpodobně z Malé Asie, odkud se dostal k nám. Na rozdíl od jírovce maďalu jsou jeho plody po upečení chutné. Kaštany jsou chráněny ostnatou slupkou, která se rozevře, až když dozrají. Kaštanovník je pěstován především ve městech, jeho plody se krmí i sojky, straky a havrani. Pro jeho krásný vzhled je pěstován i v parcích. V současné době se v lesích moc nevyskytuje. To by se ale mohlo v budoucnu, v případě oteplení, změnit.

Kaštanovník patří do skupiny listnatých dřevin.
Které další druhy patří do této skupiny?

a) vrba bílá

b) smrk ztepilý

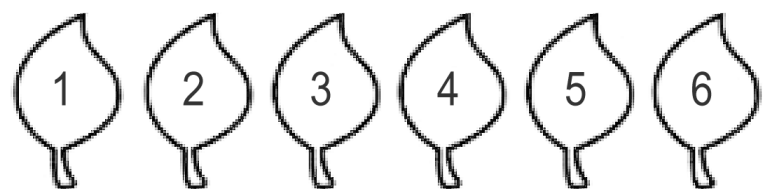
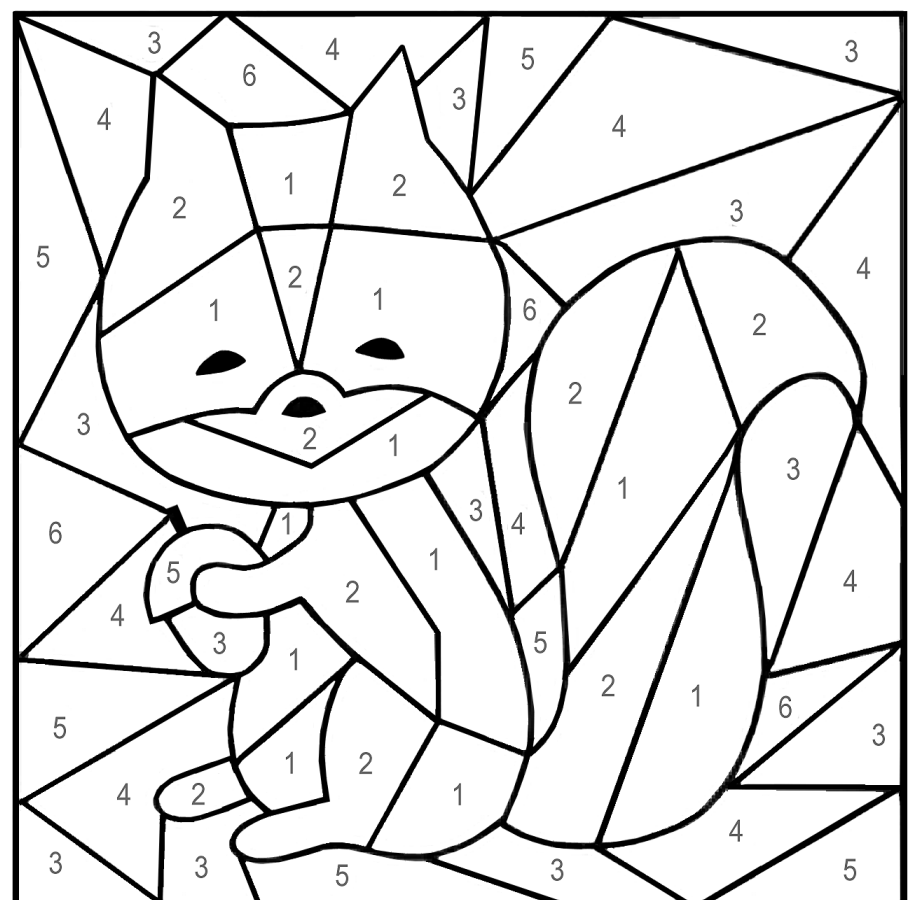

c) borovice lesní

d) bříza bělokorá

Vybarvi obrázek podle čísel. Zvol si ke každému číslu jinou pastelku:

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

8

9

10

11

12

13

14

1

2

3

4

5

6

7

22

23

24

25

26

27

28

29

30

15

16

17

18

19

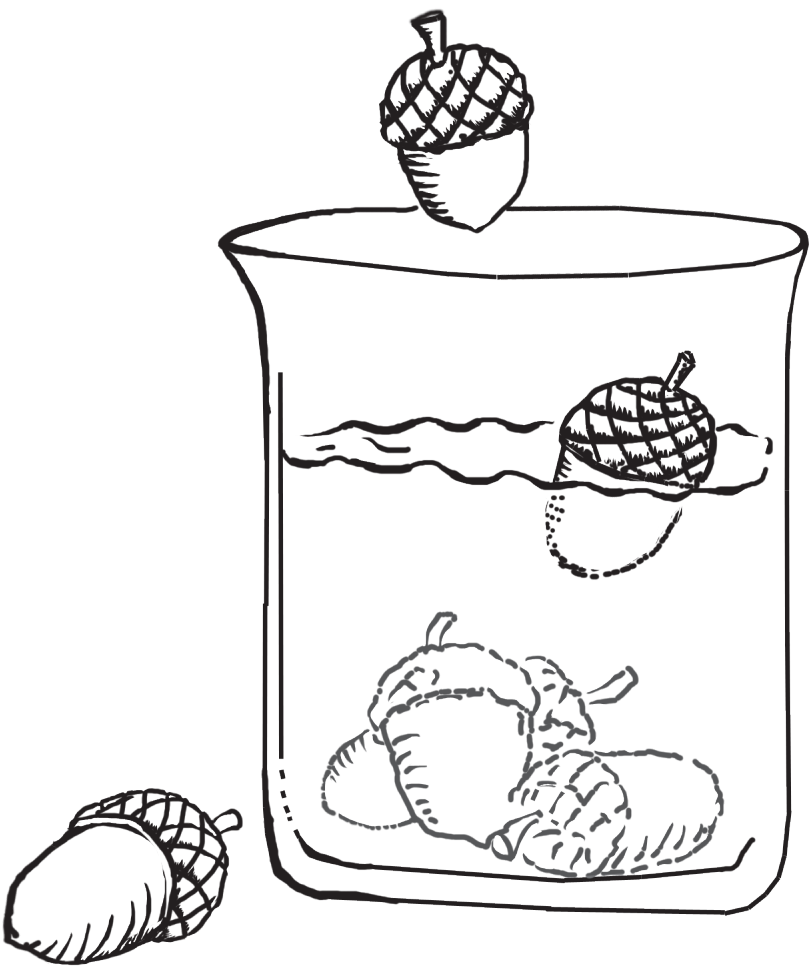
20

21

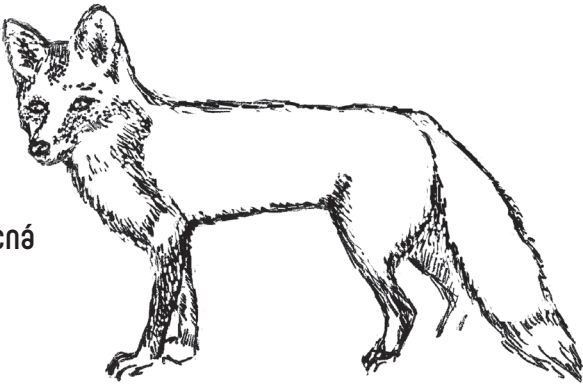
DUB ČERVENÝ

DUB ČERVENÝ pochází z východu Severní Ameriky. Jeho listy jsou podobné listům našich dubů, jejich laloky ale zakončuje špička. Žalud je širší a čepičku má zploštělou. Na podzim se jeho listy barví do červena, díky čemuž je oblíbený hlavně v parcích. Dokáže se velmi rychle samovolně šířit. Lesníci jej proto nenechávají bez dozoru a pěstují jej tak, aby z lesů nevytlačoval ostatní druhy.

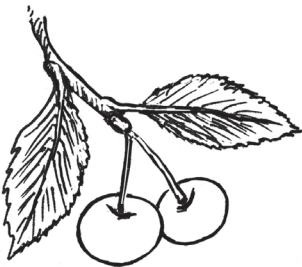
Přines do školy žaludy a ponoř je do nádoby s vodou. Pokud některé klesnou ke dnu, znamená to, že jsou plné a mohly by vyklíčit. Ty, které budou plavat, nejsou vhodné k vysazení. Potopí se všechny?

Vybarvi, co je v lese ještě červené.

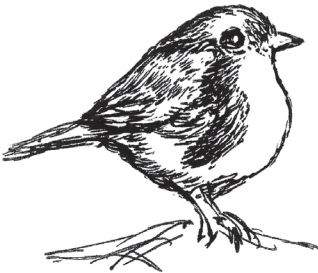
a) liška obecná

b) třešeň ptačí

c) jahodník lesní

d) červenka obecná

e) muchomůrka červená

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31									

4. 10. Mezinárodní den zvířat, 20. 10. Den stromů, 28. 10. Den vzniku samostatného československého státu (1918), 27. 10. a 29. 10. Podzimní prázdniny

ŘÍJEN 2025

LÍSKA TURECKÁ

LÍSKA TURECKÁ má svou domovinu v jihovýchodní Evropě a Malé Asii. Její plody, oříšky, mají podobnou chuť jako lísky obecné. U nás se pěstuje ve městech a v parcích, nevadí jí dlouhé období sucha přes léto a díky své velikosti vytváří stín a ochlazuje své okolí. Ve volné přírodě se vyskytuje zřídka. Na rozdíl od lísky obecné se jedná o strom a listy mají dlouhý řapík. Oříšky rostou v rozvětveném a kulovitém plodenství.

Vybarvi obrázek lesa podle ročních období.

léto

podzim

jaro

zima

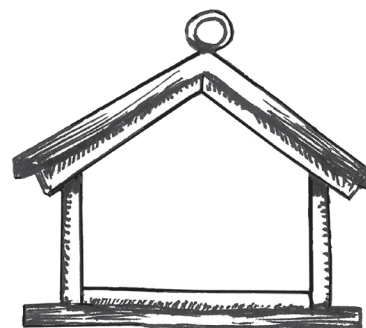
Co můžeme přidat ptáčkům do krmítka?
Nakresli od ptačí pochutiny šipku přímo do něj.

a) šípek

b) sladkosti

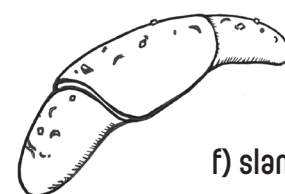
c) semínka slunečnice

d) maso

e) jablko

f) slané pečivo

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

LISTOPAD 2025

2. 11. Památka zesnulých tzv. „Dušičky“, 3. 11. Svátek svatého Huberta (patron myslivců), 17. 11. Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentů

BOROVICE VEJMUTOVKA

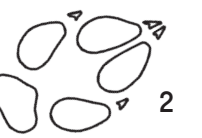
BOROVICE VEJMUTOVKA je odolný strom původem ze Severní Ameriky. Ve svazečku má 5 jehlic, zatímco borovice lesní jen dvě. Mladé větvičky jsou ohebné a pružné. Šiška je podlouhlá a často osmolená. Je oblíbenou dřevinou v městských lesích, protože dobře zvládá znečištění ovzduší způsobené dopravou. Přestože se v lesích vejmutovka chová poněkud roztahovačně, lesníci ví, jak ji usměrnit.

Vejmutovka je známá vytvářením symbiózy s jedním druhem houby.
Tajenka odpoví s kterým.
Názvy zvířat, kterým patří stopy, parohy a silueta vpisujte do terče směrem do středu.

1

2

3

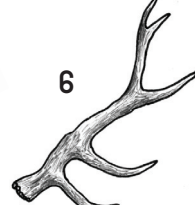
4

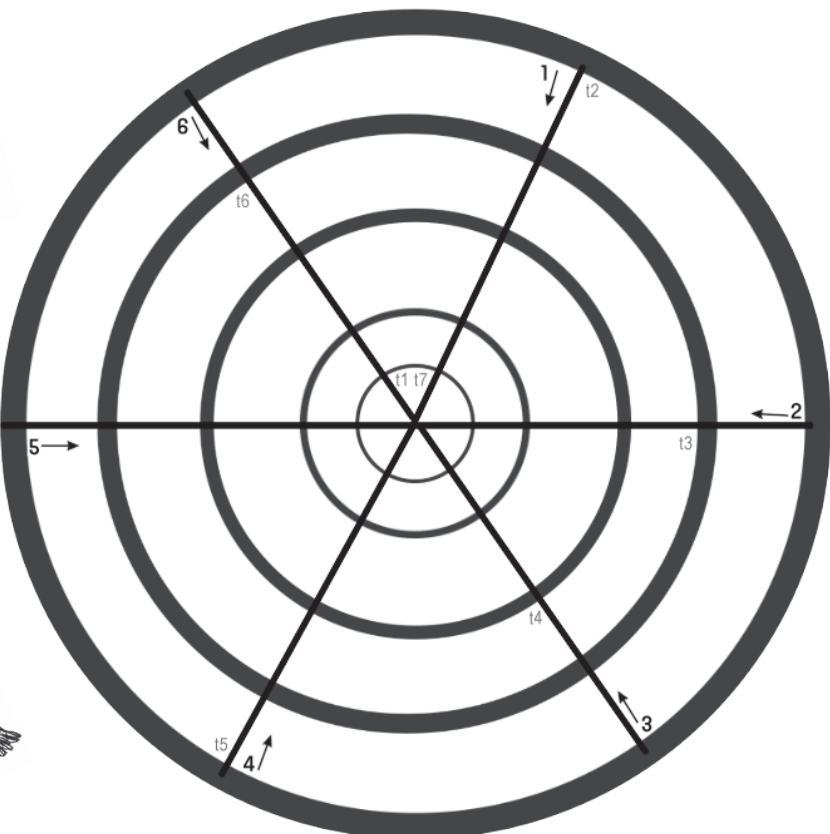

5

6

Tajenka

t1	t2	t3	t4	t5	t6	t7

Vejmutovka se jako vánoční stromek nehodí. Nakresli váš vánoční stromek.
Nezapomeň ho ozdobit.

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

							1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				

24. 12. Štědrý den, 25. 12. 1. svátek vánoční, 26. 12. 2. svátek vánoční
22. 12. 2025 – 2. 1. 2026 Vánoční prázdniny

PROSINEC 2025

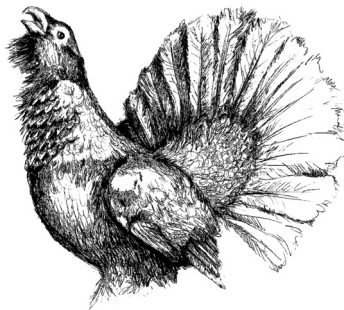
DOUGLASKA TISOLISTÁ

DOUGLASKA TISOLISTÁ je jehličnan pocházející ze Severní Ameriky. Snadno ji poznáte podle „chlupaté šišky“ a jehličí, které voní po citrusech. Často se sází ve městech, protože potřebuje méně vody než jiné jehličnany a dokáže dorůst velkých rozměrů, což pomáhá rozčlenit zástavbu města. Lesníci ji rádi využívají, i když její dřevo není v českých podmínkách ideální pro stavebnictví kvůli náročnému zpracování. Douglaska také rychle roste, což znamená, že malé sazeničky nejsou dlouho okusovány zvěří.

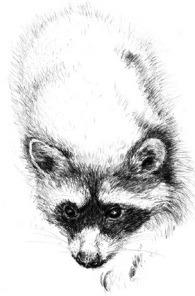
Člověk přivezl do naší země i některé druhy zvířat. Zakroužkuj, které myslíš, že nejsou původní.

a) zajíc polní

b) tetřev hlušec

c) psík mývalovitý

e) bažant obecný

d) jelen sika

Přiřaď ke každé šišce správnou větvíčku.

1

2

3

4

A

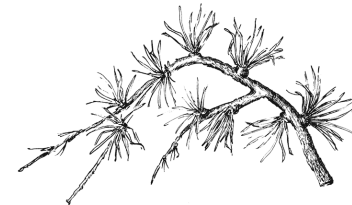
B

C

D

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

1. 1. Den obnovy samostatného českého státu (1993), Nový rok; 2. 1. Vánoční prázdniny, 6. 1. Tři králové, 30. 1. jednodenní pololetní prázdniny

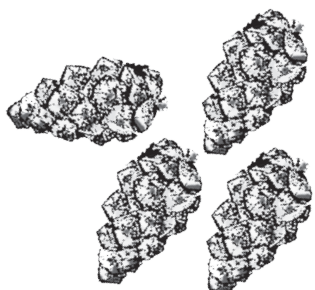
LEDEN 2026

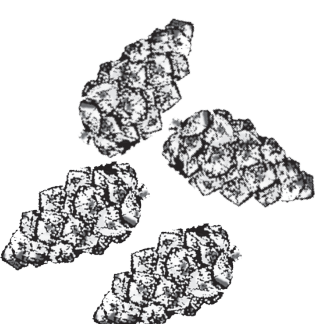
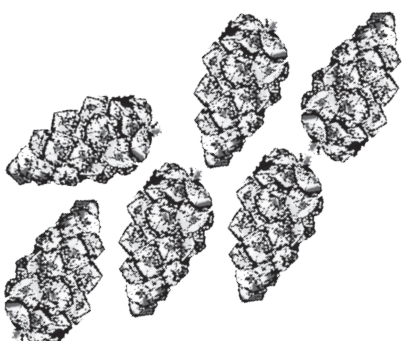

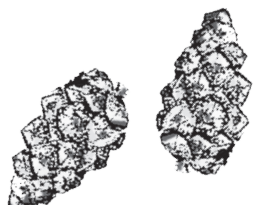
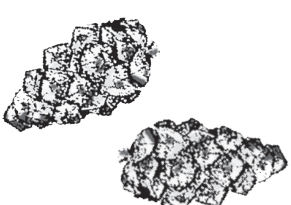
SMRK PICHLAVÝ

SMRK PICHLAVÝ pochází ze Severní Ameriky. Díky barvě jeho špičatých jehlic bývá často nazýván smrkem stříbrným. Ve městech a v parcích je vysazován právě pro svou krásnou barvu a schopnost odolávat znečištění vzduchu. I proto byl lesníky vysazován na místech, kde znečištění vzduchu způsobovalo, že lesy, zpevňující svahy před sesuvy půdy, odumíraly. Díky zlepšení kvality vzduchu se smrky pichlavé postupně nahrazují původními stromy.

Znaménky =, <, > ukaž rozdílnost počtu šišek na větvičce:

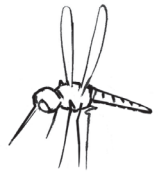
Co ještě je v lese pichlavé? Pojmenuj je.

a)

b)

c)

e)

f)

d)

g)

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

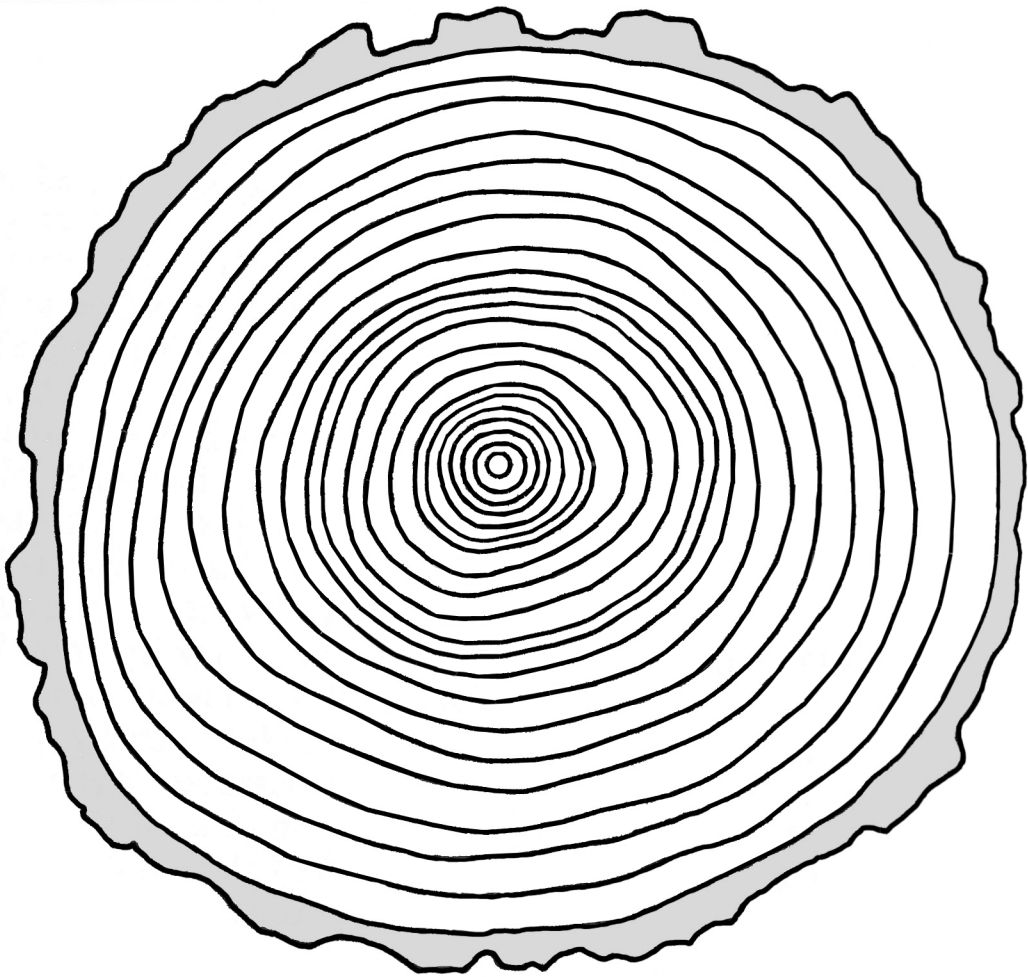
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28								

PLATAN JAVOROLISTÝ

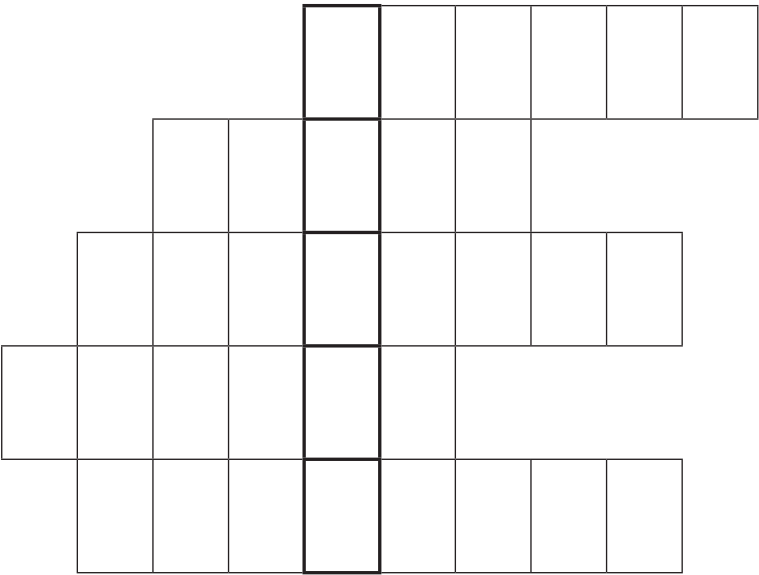
PLATAN JAVOROLISTÝ můžeme v Česku potkat především ve městech, protože mu nevadí solení silnic v zimě. Svou širokou korunou a velkými listy ochlazuje své okolí a čistí městský vzduch. Původ platanu není zcela jistý, pravděpodobně je křížencem platanu východního a západního. Jeho semínka se šíří větrem, díky chomáčku chloupků dokáží urazit velké vzdálenosti. „Beethovenův“ platan je dokonce nejmohutnější památný strom v Praze.

Stromu je 20 let. Který letokruh označuje tvůj rok narození?
Pamatuj, že nejstarší část je uprostřed.

Jak se nazývá plod platanu?

1. solení silnic v zimě mu ...
2. Kde roste Beethovenův platan? V ...
3. Je nejspíš ... platanu východního a západního
4. Jeho koruna je ...
5. Svými listy ... okolí

Tajenka

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

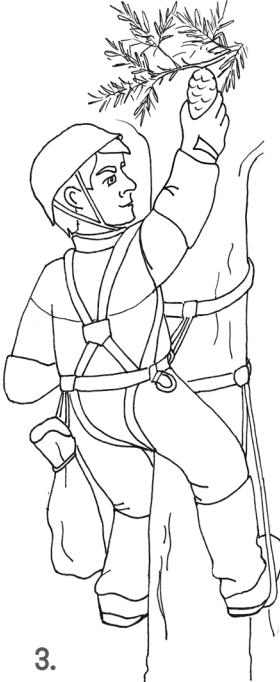
21. 3. Mezinárodní den lesů, 22. 3. Světový den vody, 28. 3. Den učitelů

BŘEZEN 2026

PAJASAN ŽLÁZNATÝ

PAJASAN ŽLÁZNATÝ je listnatý strom z Asie. Protože je zcela nenáročný na své prostředí a je snadné ho pěstovat, byl oblíbený ve městech. Nicméně se rychle rozšířil, stal se takzvanou dřevinou invazní. To znamená, že se rozrůstá všude a ubírá tím místo ostatním stromům a bylinám. Městští lesníci jej proto udržují na místech, kde dělá službu, a nenechávají ho rozrůstat dál.

Při údržbě městské zeleně můžeš potkat různá povolání. Víš, kdo je kdo?

Lesník
Těžař
Pracovník NIL*
Trhač šišek

1.

2.

3.

4.

* NIL = Národní inventarizace lesů

Dokážeš vyřešit lesníkovu sudoku?

1.
2.
3.
4.
5.
6.

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

2. 4. Velikonoční prázdniny, 3. 4. Velký pátek, 5. 4. Velikonoční neděle – Boží hod velikonoční, 6. 4. Velikonoční pondělí, 22. 4. Den Země

DUBEN 2026

TRNOVNÍK AKÁT

TRNOVNÍK AKÁT roste nejčastěji v parcích, příměstských lesích a okolí cest. Pochází ze Severní Ameriky. Množí se semeny, která připomínají malé, tmavě zbarvené fazolky. Dokáže se množit i výmladky, kdy nové stromky rostou přímo z kořenů starého stromu. Trnovník má často zakřivený kmen a na větvích typické trny. Akát má schopnost do půdy vypouštět jedovaté látky, kvůli kterým je půda okolo jeho kmenu pro většinu rostlin neobyvatelná.

Akáty se přeci těší oblibě. Pro koho jsou jeho květy oblíbenou pastvou ti řekne tajenka.

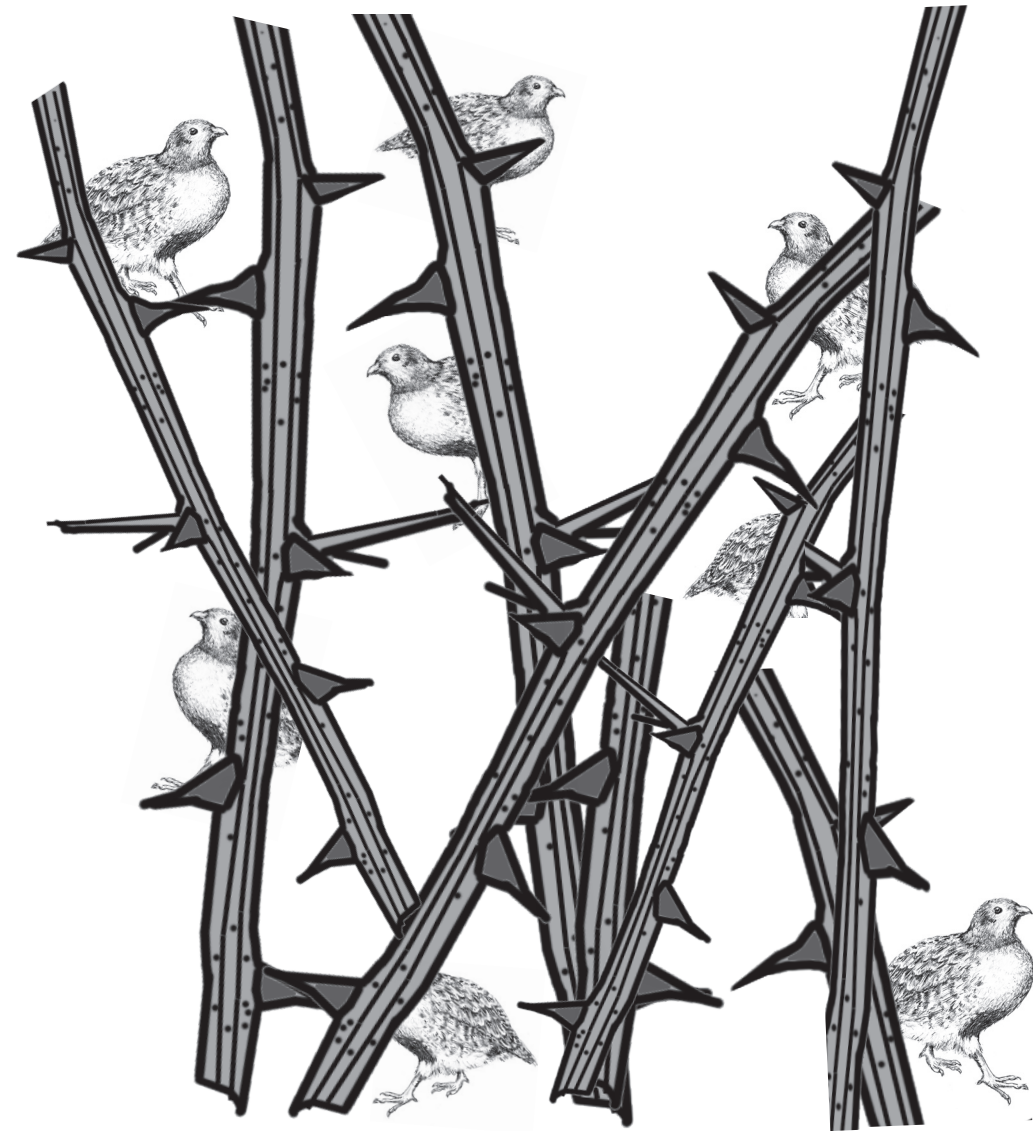
Vypočítej příklady. Do tajenky zapiš písmenko ze sloupečků správně nebo nesprávně podle výsledku.

Příklad	Odpověď	Správně	Nesprávně
43-15	28	V	K
36+18	57	O	Č
27+41	73	S	E
86-52	34	L	Á
78-11	67	Y	K

Tajenka

--	--	--	--	--

Akátové porosty vyhledává k úkrytu drobná zvěř. Kolik se na obrázku ukrylo koroptví?

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

1. 5. Svátek práce, 8. 5. Den vítězství, 4. – 10. 5. Týden lesů, 10. 5. Den matek

KVĚTEN 2026

ZERAV ZÁPADNÍ

ZERAV ZÁPADNÍ je původně severoamerická dřevina, která se vysazuje především v parcích nebo k vytváření živých plotů. Lidově se mu říká tůje a řadí se do skupiny jehličnatých dřevin. Celý strom je jedovatý, alergikům vadí i pouhý dotek. Zerav západní dokáže prospívat na bažinatých půdách, což může být výhodné při zpevňování takových míst.

Dokážeš vypočítat rovnici?

$$\text{Šiška} + \text{Pařez} = 8$$

$$\text{Pařez} - \text{List} = 3$$

$$\text{Šiška} + \text{Šiška} = 6$$

$$\text{Pařez} + \text{List} - \text{Šiška} = \boxed{}$$

Pařez =

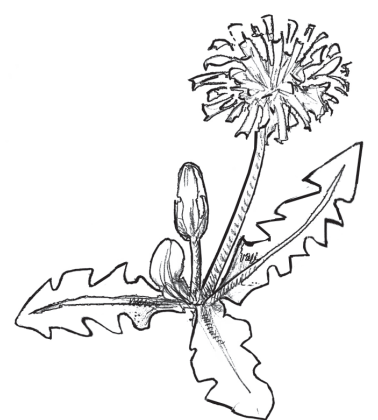
List =

Šiška =

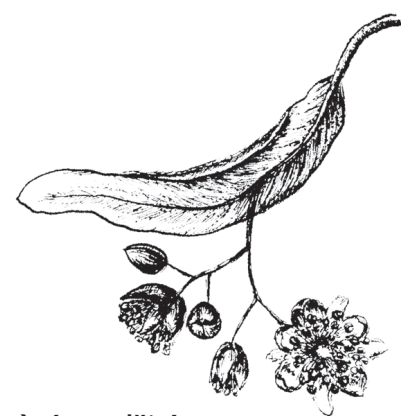
Víš, které rostliny jsou jedovaté? Zakroužkuj je. A znáš nějaké další?

a) Konvalinka vonná

b) Pampeliška lékařská

c) Lípa srdčitá

d) Rulík zlomocný

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

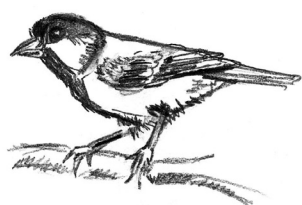
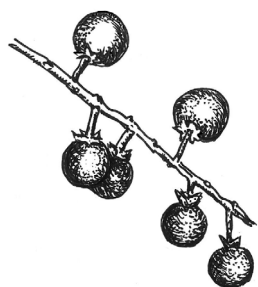
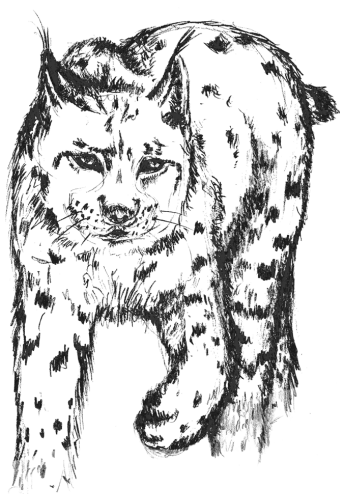
1. 6. Mezinárodní den dětí, 5. 6. Světový den životního prostředí, 21. 6. Den otců

ČERVEN 2026

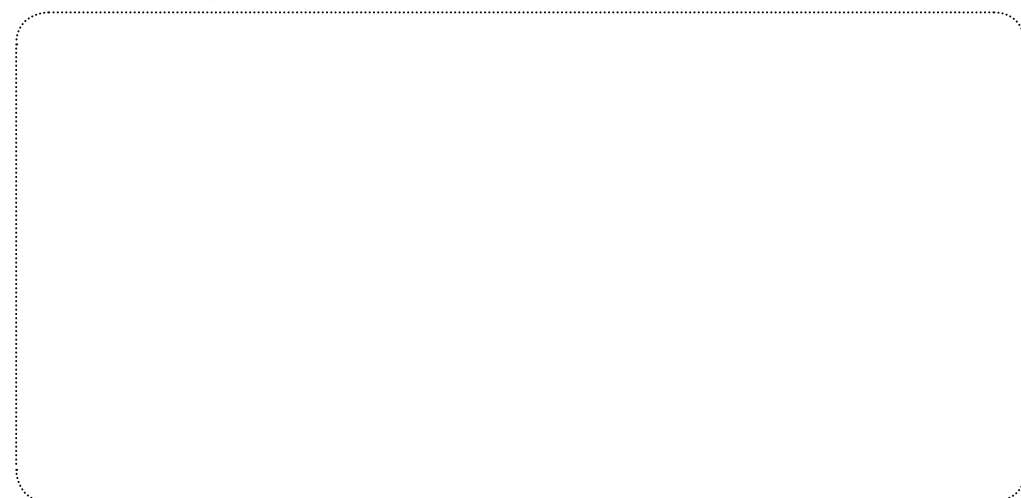
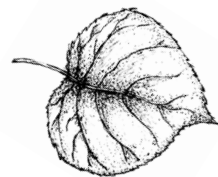
STŘEMCHA POZDNÍ

STŘEMCHA POZDNÍ je severoamerická příbuzná střemchy obecné. Její dřevo a kůra mají zvláštní vůni, proto byla přivezena do Evropy. Velmi rychle roste, stejnověké stromy jiných druhů hravě předběhne v cestě za sluncem, proto se považuje za invazní druh. Její plody mají rádi ptáci, kteří je sezobnou i se semínkem a postarají se tak o její šíření na místa, kde ji lesníci neplánovali.

Potravní řetězec. Dokážeš šipkami spojit, kdo si na čem smlsne?

Které lesní vůně jsou tvoje oblíbené? Nakresli další k vybraným.

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

PONDĚLÍ

ÚTERÝ

STŘEDA

ČTVRTEK

PÁTEK

SOBOTA

NEDĚLE

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

5. 7. Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje, 6. 7. Den upálení mistra Jana Husa, 1. 7. – 31. 8. Hlavní prázdniny

ČERVENEC 2026

JAVOR JASANOLISTÝ

JAVOR JASANOLISTÝ je původem severoamerický strom. Na podzim se jeho zajímavě tvarované listy barví do sytě žluté, je proto oblíbenou dřevinou měst a parků. Dobře snáší znečištění ovzduší způsobené dopravou a vzduch také čistí. V lesích vysazován není. Přestože je to dřevina krátkověká, rychle se množí, a tak je schopná vytlačit dřeviny ze svého okolí. Šíří se pomocí kořenů.

Doplň text obrázky.

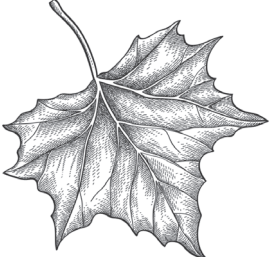
Na podzim se jeho zajímavě tvarované
barví do žluté.

Je oblíbenou dřevinou a parků.

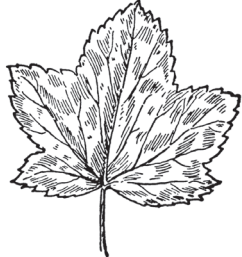
Dobře snáší znečištění z a vzduch čistí.

V není vysazován.

Přiřaď správný list k plodu.

a) Platan javorolistý

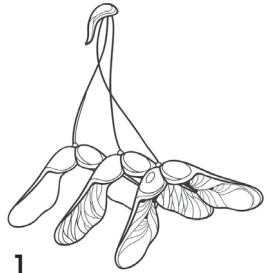
b) Javor klen

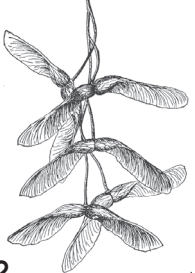
c) Javor babyka

d) Javor mléč

1

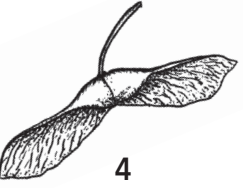
2

3

e) Javor jasanolistý

4

5

a	b	c	d	e

PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE PONDĚLÍ ÚTERÝ STŘEDA ČTVRTEK PÁTEK SOBOTA NEDĚLE

					1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

1. 7. – 31. 8. Hlavní prázdniny

SRPEN 2026

SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ:

ZÁŘÍ:

a) vrba bílá, d) bříza bělokorá

ŘÍJEN:

a) srst lišky bez náprsenky a špičky oháňky, b) plody třešně, c) plod jahodníku, d) oblast pod zobáčkem červenky, e) klobouk muchomůrky

LISTOPAD:

a) šípek, c) semínka slunečnice, e) jablko

PROSINEC:

1 daněk, 2 liška, 3 roháč, 4 luňák, 5 zajíc, 6 jelen, tajenka: KLOUZEK

LEDEN:

c) psík mývalovitý, d) bažant obecný, e) jelen sika • 1B, 2C, 3D, 4A

ÚNOR:

<, >, = • a) jasan ztepilý, b) hřib borový, c) komár obecný, d) ostružiník maliník, e) ještěrka živorodá, f) borovice lesní, g) habr obecný

BŘEZEN:

NAŽKA

DUBEN:

1 Těžař, 2 Pracovník NIL, 3 Trhač šišek, 4 Lesník

KVĚTEN:

VČELY

ČERVEN:

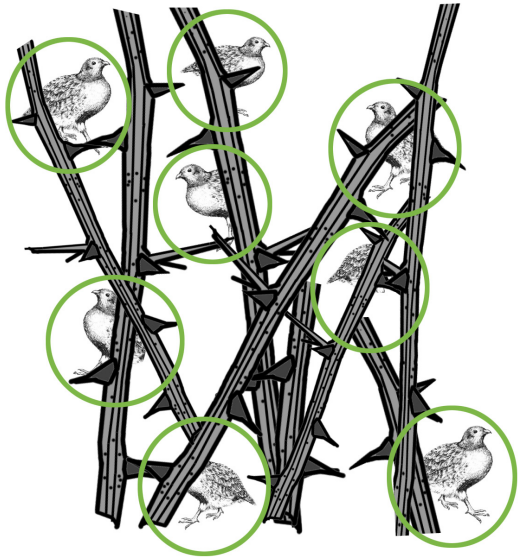
pařez = 5, list = 2, šiška = 3; 5+2-3=5 • a) Konvalinka vonná, d) Rulík zlomocný

ČERVENEC:

plod střemchy → sýkora koňadra → kuna skalní → rys ostrovid

SRPEN

a3, b2, c4, d1, e5

www.lesnipedagogika.cz

www.facebook.com/lesnipedagogika

www.instagram.com/lesnipedagogika

Vydaly: Národní lesnický institut a Ministerstvo zemědělství

Námět a příprava textů: Bc. Natálie Slavatová, Ing. Lada Matoušková Prylová, Bc. Barbora Kubistová

Ilustrace a grafická úprava: Zdeňka Zítová

Fotografie: Stanislava Postlová, Jiří Smejkal, Dan74, Elena_Alex_Ferns, Ivor Hvozdetzkyi, Unkas Photo, sergey kolesnikov, BestPhotoStudio, S. Mariya/Shutterstock

© 2025

Lesní pedagogika • akce v lese • s lesníkem • o lese
www.lesnipedagogika.cz